

Kompozice

Mgr. Hana Lavičková, Ph.D.
lavickova@mail.muni.cz

- Stavba literárního díla (způsob členění a spojování textu)
- Předpoklad existence uměleckého textu jako vnitřně organizovaného fenoménu
- Důležitý faktor při čtenářské apercpci

- Kompozice vnější (horizontální)
grafické členění
- Kompozice vnitřní (vertikální)
tematická posloupnost
- Makrokompozice (architektonika)
celkové uspořádání textu
- Mikrokompozice
uspořádání uvnitř jednotlivých částí textu

- Kauzální (příčinný) princip
- Nekauzální princip

- Tektonická (uzavřená) kompozice
- Atektonická (neuzavřená) kompozice

Kompoziční postupy v rámci kauzálního kompozičního principu

- Kompoziční postup nekauzální výstavby v rámci principu kauzality
(vnitřní monolog, proud asociací)

Kompoziční postupy v tektonickém principu

A) podle časových posloupností

- Chronologický
- Retrospektivní
- Paralelní
- Rámcový
- In medias res

Kompoziční postupy v tektonickém principu

B) S ohledem na rozvoj děje

- Zápletka
- Konflikt
- Rozuzlení
- Gradace (klimax)
- Retardace (antiklimax)
- Pointa
- Otevřený konec

Kompoziční principy syžetových děl uplatňované v LPM

- Kontrastní
- Paralelní
- Gradační (klimaxový)
- Retardační (antiklimaxový)
- Repetiční (iterační, aditivní, alimitní)
- Konvergentní
- Numerický (diadický, triadický)
- Kalendářový
- Rámcový

Kompoziční principy nesyžetových děl uplatňované v LPM

- Repetiční
- Kontrastní
- Paralelní

Motiv, motivické komplexy

- Motiv
nejmenší jednotka kompoziční výstavby,
vázan na nosné představy, klíčová slova textu
- Motivické komplexy
postavy, děje či události, časoprostor,
vypravěč (lyrický subjekt)

Postava

- Hlavní – vedlejší
- Fiktivní
- Epizodická
- Kladná – záporná
- Postava definice
- Postava hypotéza

V LMP:

- Exemplární
- Kompenzační
- Referenční

Čas, prostor

- **Čas**
 - Chronologický (retardace, digrese, anticipace, retrospektiva)
 - Čas fabule, čas syžetu
- **Prostor**
 - Mikroprostor, makroprostor
 - Kontrastní, migrační

Titul

- Žánrový
 - Protagonistický
 - Replikovaný
 - Metaforický
 - Jmenný (slovesný)
-
- Příznakový
 - Bezpříznakový

Vypravěč

- Autorský (vševědoucí, objektivní)
- Personální
- Přímý
- Oko kamery

Adresát

- Implicitní
- Explicitní
 - fiktivní
 - projektovaný

Děkuji za pozornost.

